

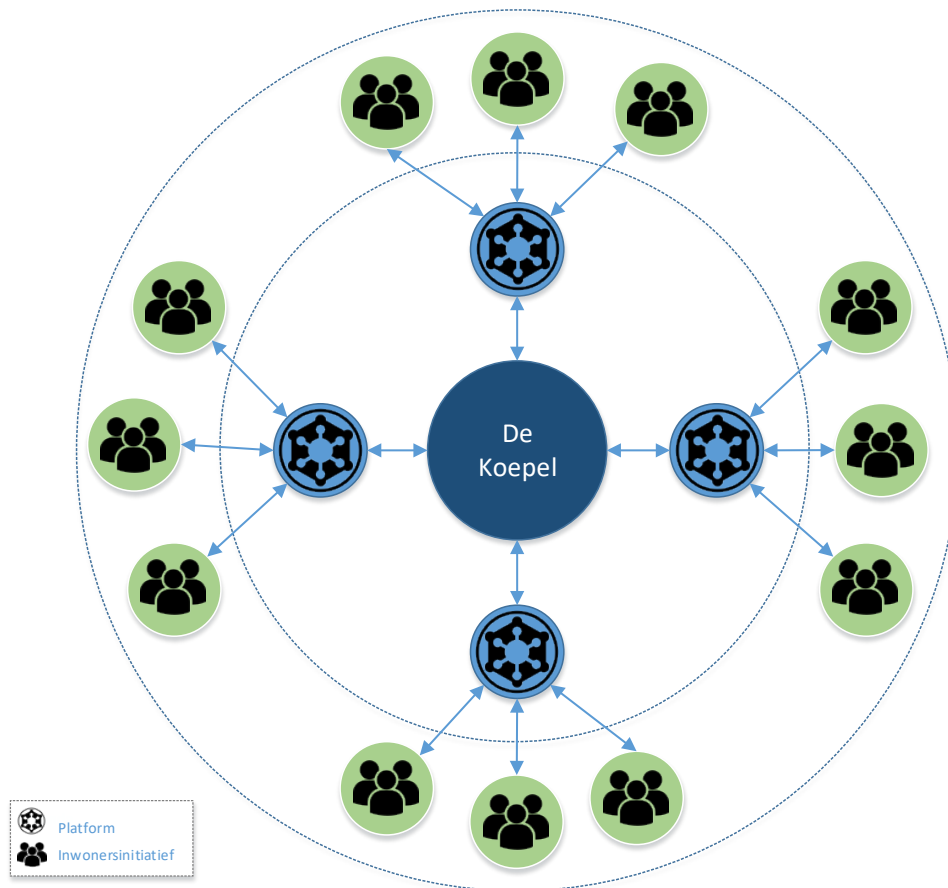
Perspectief op de toekomst

Oriëntatie op de positie van de Koepel mede in relatie tot het lidmaatschap

1. Onlangs (februari 2019) zijn de statuten van de Koepel gewijzigd. Daardoor zijn de mogelijkheden voor het lidmaatschap uitgebreid. Nu kunnen - naast zorgcoöperaties – ook inwonersinitiatieven, dorpscoöperaties, dorpsraden e.d. lid worden van het netwerk van de Koepel. Dit vraagt om na te denken over de positie en de betekenis van de Koepel in relatie tot de Platforms en inwonersinitiatieven, het lidmaatschap van leden en de rollen en taken die de Koepel kan en moet vervullen. Ontwikkelingen binnen het domein van wonen, zorg en welzijn en de toenemende betekenis van inwonersinitiatieven noodzaken mede tot een heroriëntatie, teneinde de Koepel klaar te maken voor de toekomst.
2. De destijds geformuleerde missie is nog steeds van kracht en heeft niets aan betekenis verloren: *er willen zijn om mede te bouwen aan een samenleving die omziet naar elkaar*. Het coöperatieve gedachtegoed en de daarop geënte emancipatoire beweging - zichtbaar in de vele inwonersinitiatieven - spelen daarbij een wezenlijke rol. Inwonersinitiatieven zijn niet alleen aan zet, maar zij vormen voor de Koepel ook steeds het uitgangspunt van denken en handelen. De Koepel faciliteert en stimuleert deze beweging op uiteenlopende wijzen en vervult daarmee enkele belangrijke rollen en functies. Zij doet dit binnen de gedachte van het functioneren als netwerk, waardoor er geen hiërarchische relatie is tussen Koepel, Platforms en inwonersinitiatieven. Zij zijn met elkaar verbonden in samenwerking, in het wederzijds ondersteuning bieden en in elkaar stimuleren; ieder met eigen onderscheidende taken, functies en rollen. Daarin versterken zij elkaar in de beweging zelf.
3. De Koepel is er om extern en intern, via de regionale Platforms, ruimte te scheppen voor inwonersinitiatieven die actief zijn op het terrein van wonen, welzijn en zorg en het hen mogelijk te maken hun doelen te bereiken. Een regionaal Platform is een plaats van samenkomst van inwonersinitiatieven op regionaal niveau. De Koepel vervult een aantal rollen en functies om bovenstaande te kunnen waarmaken.

- De Koepel stimuleert en ondersteunt innovatieve ontwikkelingen die bijdragen aan het versterken van de sociale dimensie van de samenleving; daartoe onderhoudt zij contacten met externe partijen en bouwt met hen een relatie van nauwe(re) samenwerking op;
 - De Koepel faciliteert en maakt mogelijk dat inkoop van zorg in contractvorm kan worden gerealiseerd en er mogelijkheden ontstaan om de rol van werkgeverschap op zich te nemen;
 - De Koepel creëert, versterkt en onderhoudt gemeentelijke, regionale en landelijke netwerken, in nauwe afstemming met de van de Koepel deel uitmakende Platforms en inwonersinitiatieven;
 - De Koepel scheidt door het onderhouden en versterken van deze netwerken de voorwaarden voor het succesvol kunnen zijn van de lokale initiatieven;
 - De Koepel heeft een nauwe samenwerkingsrelatie met die partijen die de doelstellingen van de Koepel onderschrijven en deze ondersteunen en uitdragen, zoals NLZVE, VKKL, VKKB en Thebe Extra;
 - De Koepel is een verbindende schakel tussen inwonersinitiatieven, die actief zijn op het terrein van zorg, en zorgverzekeraars en zij gaat met laatstgenoemde een partnership aan om een waardevolle vertegenwoordiger te kunnen zijn voor deze inwonersinitiatieven;
 - De Koepel faciliteert de Platforms en de bij haar aangesloten inwonersinitiatieven in de vorm van secretariële en thematische ondersteuning en werkgeverschap;
 - De Koepel stimuleert en, zo nodig, faciliteert het proces van onderlinge kennis- en ervaringsuitwisseling tussen inwonersinitiatieven.
4. De Koepel vormt samen met de Platforms en de daarbij aangesloten inwonersinitiatieven een samenwerkingsverband dat het karakter heeft van een netwerk. Het kenmerk daarvan is dat men elkaar kent, elkaar gemakkelijk kan vinden, met elkaar optrekt waar wenselijk en nodig, informatie en kennis deelt, elkaar steunt en op basis van gelijkwaardigheid met elkaar omgaat. Elkaar weten te vinden en kunnen aanspreken zijn de belangrijkste winstpunten van deze onderlinge netwerksamenhang. Het geregeld bij elkaar komend Platform vormt het ontmoetingspunt voor de inwonersinitiatieven en daar ligt de binding met de Koepel. Het lidmaatschap van inwonersinitiatieven met de

gedachten en bedoelingen van de Koepel loopt dus via de Platforms. Door zich aan te sluiten bij de Platforms zijn de inwonersinitiatieven lid. Het lidmaatschap is de uitdrukking van de intentie om mee te doen met de beweging die in gang is gezet en van de wil zich naar vermogen in te zetten.

Figuur 1 Netwerk van Koepel, Platforms en Inwonersinitiatieven

5. De ondersteuning van inwonersinitiatieven vanuit de Koepel loopt via de Platforms. De Platforms hebben meer dan de lokale initiatieven een directe relatie met de Koepel, zij participeren via de voorzitters van de Platforms in de bijeenkomsten van de Koepel en zij leveren daar hun inhoudelijke bijdragen. Wanneer inwonersinitiatieven ondersteuning nodig hebben - inhoudelijk, personeel, financieel – leggen de Platforms dit voor aan de Koepel en hierover wordt tijdens de bestuursvergadering een beslissing genomen. Uiteindelijk kan dit uitmonden in een wederzijds te sluiten overeenkomst, waarin de voorwaarden en de inhoud van de dienstverlening worden vastgelegd. Een dergelijke overeenkomst dient wel te passen in de geest van de onderlinge

samenwerking, hetgeen betekent dat onnodige regelgeving wordt vermeden en het onderling vertrouwen de maat is van deze vormgeving.

6. De samenwerking in het netwerk van Koepel, Platforms en inwonersinitiatieven is een vorm van sociaal ondernemen, waar een maatschappelijke bewustwording de bron is om te werken aan de kwaliteit van leven en aan sociaal maatschappelijke participatie. Het bereiken van sociale en maatschappelijke doelen wordt gezamenlijk nagestreefd. Dit vraagt een financiering die verder gaat dan de ondersteuning via contributies van de leden van de Koepel, hoewel dit voor de binding en solidariteit altijd een belangrijk aspect blijft. Het is te weinig substantieel om de huidige en toekomstige activiteiten afdoende te kunnen financieren. Bij het sociaal ondernemen gaat het niet primair om geld verdienen, maar om een maatschappelijke impact en meerwaarde te creëren. Geld is nodig om de projecten die deze maatschappelijke meerwaarde willen bereiken te kunnen uitvoeren. De Koepel zal in samenwerking met de Platforms een financiële basis moeten gaan leggen om een gezond en krachtig netwerk te kunnen zijn.

Voor het financieren van het netwerk van de Koepel moeten andere (provinciale en gemeentelijke) bronnen worden aangesproken. Zowel de provincie als de gemeenten moeten zich nog meer bewust gaan worden dat door de demografische ontwikkelingen de hulpvraag uit de samenleving sterker zal toenemen en dat zonder de inzet van inwonersinitiatieven op het terrein van wonen, welzijn en zorg geëigende oplossingen onbereikbaar worden. De Koepel kan een belangrijke taak hebben om, eventueel in samenwerking met anderen zoals KBO-Brabant, NLZVE en Thebe/Extra, dit bewustwordingsproces meer op gang te brengen. Dat zou moeten resulteren in het op provinciaal en gemeentelijk niveau creëren van een sociaal-maatschappelijke budget om de beweging van de relevante inwonersinitiatieven te kunnen financieren.

Daarnaast zou gekeken moeten worden of, in het verlengde van de gedachte van NLZVE van het opvoeren van de sociaal aandeelhouder, de Koepel organisaties, instellingen en personen aan zich kan binden die als sociaal aandeelhouder bereid zijn het netwerk van de Koepel structureel financieel te steunen.

Deze gedachten zullen de komende tijd opgepakt moeten worden om op korte en lange(re) termijn verzekerd te kunnen zijn van het kunnen financieren van de voorgenomen plannen.

7. Tot slot, de Koepel heeft zich sinds haar oprichting krachtdadig veranderd. Zij is in eerste instantie in het leven geroepen om een contact te zijn tussen inwonersinitiatieven op het gebied van zorg enerzijds en zorgverzekeraars, i.c. CZ en VGZ anderzijds. Laatstgenoemden wilden één gesprekspartner om over regelingen en voorzieningen betreffende zorg te kunnen praten. Dit heeft goed gewerkt en zelfs geleid tot een partnership met CZ, waardoor in de geest van de beweging die de Koepel voorstaat met elkaar wordt gesproken en gehandeld. In dit proces is de Koepel dienstverlener en opdrachtgever geworden en heeft zij een positie gekregen die consequenties heeft voor de interne 'organisatie'. De Koepel moet onderscheidend blijven ten opzichte van de 'systeemwereld', terwijl zij tegelijkertijd, gezien de ontwikkelingen, zorg moet dragen voor een bedrijfsplan, planning en keuzen. De Koepel zal de komende tijd er aan moeten gaan werken een eigen en herkenbare positie te gaan innemen, waarin zij in het organiseren van de werkzaamheden en taken onderscheidend is van de 'systeemwereld' aan de ene kant, maar daarbij ook voldoende weet aan te sluiten aan de andere kant om herkenbaar te blijven. Dit is een opgave waarbij de Sesam Academie misschien een belangrijke rol kan vervullen.